

zondag 26 februari 2017

IK GELOOF IN JEZUS CHRISTUS, GEBOREN UIT DE MAAGD MARIA

Bijbellezingen: Lukas 1, 26-38 // Johannes 1, 1-14 // Galaten 4, 4-7

Dat Jezus geboren is uit een maagd, een vrouw die geen geslachtsgemeenschap heeft gehad, heeft al de eeuwen door veel discussie opgeleverd. Maar waarom staat dit kleine zinnetje nu ook zo expliciet in onze geloofsbelijdenis? Er zouden ook heel andere dingen over Jezus benoemd kunnen worden? Waarom nu die Maria in die geloofsbelijdenis, waarom die maagd Maria als belijdenis van ons geloof? Ik denk dat dit kleine stukje uit de geloofsbelijdenis...dit zijweggetje, zo zou ik het willen noemen..., ons heel veel kan vertellen over de grote weg, de hoofdweg, over de *nieuwe* weg die God met de wereld is ingeslagen. *Dit kleine stukje geloofsbelijdenis 'geboren uit de maagd Maria' brengt ons bij de kern van waar het in ons geloof om gaat.* Ik wil van daaruit twee dingen met u delen. Het eerste heeft te maken met 'Maria' en het tweede heeft te maken met 'de maagd Maria'.

Geboren uit Maria

Jezus is uit Maria geboren, zo belijden wij elke zondagmiddag ons geloof. Maria is daarmee een van de twee personen die in geloofsbelijdenis worden genoemd. De andere persoon die ook in de geloofsbelijdenis voorkomt, is Pontius Pilatus. Nu, daar moet natuurlijk een reden voor zijn dat zij beiden genoemd worden. De naam Maria, maar ook de naam Pontius Pilatus in de geloofsbelijdenis, laten zien dat alles wat wij over God belijden geen fictie is. Het is niet verzonnen. Het is ook niet slechts een mooi spiritueel verhaal waar je hele troostrijke dingen uit kunt halen, of een paar algemene waarheden. Nee, ons geloof is gegrond in *de aardse werkelijkheid*. Het *is geschiedenis*. Het is allemaal hier op aarde gebeurd. Er zijn zelfs concrete namen van personen die hebben geleefd aan verbonden. Kijk maar: de Zoon van God is uit Maria geboren en is door Pilatus gekruisigd. Het christelijk geloof zweeft dus niet wat boven de aarde los van de werkelijkheid hier op aarde..., nee: God heeft Zich met *deze aarde* verbonden. Jezus heeft het vlees en het bloed van ons mensen aangenomen, is een mens van vlees en bloed geworden.

Sommige religies en spirituele stromingen willen je uit deze wereld helpen te komen: om tot het hogere te komen..., al het aardse is niet zo belangrijk, is eigenlijk ballast, het gaat om het geestelijke, om het hemelse... Onze geloofsbelijdenis vertelt ons precies het tegenovergestelde: God heeft vlees en bloed aangenomen. God is in Jezus puur menselijk geworden, zo menselijk als het maar zijn kan. Je kunt het zelfs in de geschiedenis aanwijzen: daar, bij die jonge vrouw Maria en daar bij Pontius Pilatus. Daar is duidelijk zichtbaar dat de Allerhoogste Zich in Jezus zo klein gemaakt en een mens van vlees en bloed heeft willen zijn. Daarom wordt er waarschijnlijk ook in de geloofsbelijdenis gezegd: 'ik geloof in Jezus Christus ... , Die geboren is uit de maagd Maria'. Jezus heeft het vlees en bloed van moeder Maria ontvangen. In de kerkgeschiedenis werd het soms zo voorgesteld dat Maria slechts de draagmoeder van Jezus zou zijn. Maria, als zijnde het kanaal waardoor de Zoon van God de wereld binnenkwam, zonder dat er ook maar iets van Maria zelf bij was. Maar nee, het is allemaal *nog* aardser, nog menselijker: Jezus is *uit* Maria geboren. Het genetisch materiaal van Maria is doorgegeven aan Jezus. Jezus was *haar* vlees en bloed.

Dit kleine regeltje uit de geloofsbelijdenis heeft heel wat te zeggen. De menselijke wereld die zo duister, zo donker en zo zondig was... dat past toch niet bij de Heilige, de Zoon van God? God maakt toch geen vuile handen? Dat kan toch niet? ... Maria herinnert ons eraan dat Jezus zo door en door menselijk is geworden. De naam van dit jonge meisje in de geloofsbelijdenis herinnert ons eraan dat de Zoon van God echt volledig mens werd: kind van een moeder, haar eigen vlees en bloed.

Dit zinnetje van de geloofsbelijdenis, dit zijweggetje zoals ik het noemde, is daarom ook zo troostrijk, zo bemoedigend: God wilde Zich dus blijkbaar echt aan deze wereld verbinden... aan deze aardse wereld... met al die duisternis... met al die zonden... met al die menselijkheid en menselijke verlorenheid... God wil ons niet uit deze wereld trekken en deze wereld verder verloren laten gaan - zoals de passagiers op een zinkend schip door de helikopter worden gered...., omhoog gehaald, terwijl het schip alsmar verder zinkt... - nee, God komt *Zelf* op het schip van de wereld, *om dit hele schip van de wereld te redden*. Het gaat God niet alleen om de zieltjes die gered moeten worden..., Het gaat God om *heel* het menselijke vlees en bloed, om *heel* deze menselijke wereld, om *heel* deze aardse werkelijkheid. God wil heel deze wereld redden. Heel het leven, het menselijk leven vanaf het aller-prijsste begin, wordt door God omarmd, gedragen en gered. Daar herinnert deze jonge vrouw van vlees en bloed in geloofsbelijdenis aan.

Wat betekent dat dan concreet?

Nu, ik moet denken aan u en mij, zoals wij zijn: uw lichaam, uw levensgeschiedenis, wij helemaal zoals wij zijn, ook met die dingen waarvoor wij ons misschien schamen, die dingen van onszelf waar wij zelf misschien totaal niet mee uit de voeten kunnen... zo wil God u aanvaarden, uw leven omarmen, vasthouden, bewaren... en brengen tot Zijn doel. U als mens van vlees en bloed, met alles erop en eraan: God wil u zoals u bent aanvaarden... en vormen, en brengen tot Zijn doel. Want Jezus is vlees van ons vlees geworden.

Ik moet bij dit stukje uit de geloofsbelijdenis 'geboren uit de maagd Maria' ook denken aan iets heel anders, iets heel heftigs wat sommige echtparen hebben moeten ervaren: de dood van een ongeborn kindje, of het sterven een pasgeboren kindje. Hoe pijnlijk kan dat zijn, een scheur die heel je verdere leven doortrekt. Maar wat is het dan bemoedigend om in je pijn en verdriet te bedenken dat Jezus zelfs dat allerkleinste leven heeft omarmd, dat u moest loslaten. Dat allerkleinste leven, dat heeft Jezus aangenomen, dat prille menselijke vlees en bloed heeft Jezus aangenomen om ook dat leven te redden... daarvoor is Jezus vlees en bloed geworden, in de baarmoeder van moeder Maria.

Ik wil het ook nog veel breder trekken: ik denk ook aan heel deze wereld, waarop wij leven. Deze wereld met al die dingen die ik niet begrijp... waar je zo weinig mee kunt... die je soms zo moedeloos maken... God is door Jezus in *deze* menselijke wereld gekomen..., om *deze* wereld te redden. Het Woord is vlees geworden, zegt Johannes aan het begin van zijn evangelie. Vlees van ons vlees. Vlees, dat betekent in de Bijbel: het vleeselijke, het aardse, dat door-en-door-menselijke, datgene dat aan zoveel kanten gebutst en gehavend is, dat soms zo intens slecht is geworden..., waar zoveel over op te merken valt. ... Nu, *dat* heeft God allemaal aangenomen, deze menselijke wereld, deze aardse aarde met alles erop en eraan heeft God omarmd, toen Hij in de buik van Maria Zijn Zoon als mens deed ontstaan. Er is door Jezus hoop voor deze menselijke, soms zo inktzwarte wereld! Hoop, niet omdat ik zoveel met deze wereld kan..., nee, er is hoop omdat Jezus deze wereld is binnengekomen... en één wilde zijn met deze vleeselijke, o zo menselijke wereld.

Geboren uit de maagd Maria

De geloofsbelijdenis heeft het ook expliciet over *de maagd Maria*. Maar waarom wordt dat woord 'maagd' erbij vermeld?

Maagdelijkheid is een teken van reinheid. Soms wordt er dan ook de nadruk op gelegd hoe zuiver, hoe rein, hoe heilig Maria was. Nu Maria is inderdaad in veel opzichten een voorbeeld voor ons als kerk. Dat zou een goede reden zijn om eens wat meer aandacht aan Maria te geven. Ik wil u niet oproepen om Maria te vereren, maar Maria is wel een voorbeeld voor de kerk: haar toewijding aan de Heere God: 'zie, de dienares van de Heer. Laat met mij geschieden overeenkomstig uw woord' Wat een prachtige uitspraak van Maria! Maria wil de Here God dienen. Zij wil zich toewijden aan het plan van God met haar leven. Zij stemt haar leven af op het plan van God. Maria is zuiver, is toegewijd aan God. Een voorbeeld voor de kerk. Hierin is zij inderdaad moeder van de kerk, zoals de Rooms-katholieke kerk haar vaak noemt.

Maar ik denk niet dat dit de reden is waarom zij in de geloofsbelijdenis als *maagd* wordt benoemd. Want Maria is niet maagd gebleven. Zij heeft later nog meer kinderen ontvangen, gewoon op de natuurlijke wijze. Het gaat hier in de geloofsbelijdenis dan ook niet om Maria, maar om wat God heeft gedaan door Maria. Dat Maria maagd is... en dat dit zelfs wordt genoemd in de geloofsbelijdenis, laat zien dat er een nieuw bijzonder begin door God is gemaakt. Jezus werd niet geboren in de lijn der geslachten..., Jezus is niet kind van die en die, die weer kind was van die, en die op zijn beurt weer kind was van die... Nee: God maakt een nieuw begin! 'De kracht van de Allerhoogste zal je overschaduwen, Maria!' God breekt in in de menselijke lijn der geslachten, in de ketting van generaties die elkaar opvolgen... er is een nieuw begin! Een geboorte, niet op de natuurlijke wijze, niet in de lijn der geslachten..., ook niet in de lijn der verwachting..., nee: een geboorte 'van boven'. De engel zegt ook tegen Maria: 'de heilige Geest zal over je komen'. Nu, als de Heilige Geest komt..., dan betekent het iets nieuws. De Heilige Geest, Die was er al in het begin toen de aarde werd geschapen. De Heilige Geest was er op het Pinksterfeest. Steeds als je over de Heilige Geest leest, dan weet je: opletten! Er gebeurt iets nieuws! Iets tegen de verwachting in! Er zal iets van God zichtbaar worden...!

Ik geloof in Jezus Christus, onze Heer, Die ontvangen is van de Heilige Geest... geboren uit de maagd Maria. Met deze zin zeg je en belijd je: *ik geloof dat er een volkomen nieuw begin is gemaakt*. Tegen alle menselijke verwachting, tegen de hele menselijke natuur in. God heeft die ketting van generaties doorbroken. God heeft midden in de lijn der geslachten een nieuw begin gemaakt. Dat kleine zijweggetje van de geloofsbelijdenis over Maria brengt ons op het spoor van God, het spoor van God met deze wereld: het nieuwe begin dat God met deze wereld heeft gemaakt.

In de wereld zien wij vaak alles elkaar gewoon opvolgen. Het wordt niet anders in deze wereld. Er is niets nieuws onder de zon, zo zegt de Prediker al. We zijn heel druk bezig om armoede uit te roeien... om hongersnood uit te roeien... om wereldvrede te bereiken... maar terwijl er op de ene plaats in de wereld sprake is van een doorbraak..., zie je op een andere plek alles wat met pijn en moeite is bereikt instorten. Het wordt niet anders. ... Ook de mens wordt niet anders. De mens zit gevangen in de ketting van zonde. Je ziet het gewoon: ieder mens is er mee besmet. In ieder mens zit een neiging tot het kwade. God liefhebben boven alles en de naaste werkelijk liefhebben als onszelf..., het blijkt voor ieder mens onmogelijk te zijn. Wij zitten gevangen in deze wereld... in onszelf... gevangen in de ketting van de generaties..., gevangen in de zonde. Maar te midden van deze wereld en van deze duisternis, belijden wij op zondagmiddag: 'ik geloof dat Jezus is geboren uit de maagd Maria'. 'Ik geloof dat God een totaal nieuw begin heeft gemaakt'. Ik geloof dat deze wereld niet het laatste woord heeft. Dat deze tijd niet het laatste woord heeft. Dat het kwaad, dat de zonde, dat de duivel niet het laatste woord heeft. God heeft een nieuw begin gemaakt! Voor deze wereld. Voor ons mensen. Voor u en mij persoonlijk.

Maria wordt daarom soms wel eens met Eva vergeleken. Eva was de eerste moeder. Maar Eva heeft haar nageslacht meegenomen in de zonden. Zij was zelf ongehoorzaam aan God... en allen die na haar kwamen zijn dat ook geworden. Eva's eerste zoon is zelfs tot een moordenaar geworden: Kain kon zijn broeder Abel niet liefhebben als zichzelf, hij kon hem niet het leven gunnen. Bij Maria zien wij precies het tegenovergestelde. Maria is gehoorzaam aan God: 'laat mij naar uw woord geschieden'. En Maria brengt ook een Zoon voort. Een Zoon Die zijn broeders wel liefheeft. Ja, deze Zoon geeft zelfs Zijn eigen leven voor Zijn broeders. Hij doodt hen niet, Hij geeft Zichzelf over tot in de dood. ... Bij Maria wordt een nieuw begin gemaakt. Een nieuwe Adam. Jezus is deze nieuwe Mens in Wie God een nieuw begin maakt. De ketting van zonde en dood is doorbroken. Liefde en leven mogen nu worden doorgegeven.

En daarom..., daarom is er ook voor u en mij een nieuw begin mogelijk. Johannes 1 en Galaten 4 zeggen het zo heel mooi. Ik citeer de teksten nog even. Johannes 1: '*maar allen die Hem (Jezus) aangenomen hebben, hun heeft Hij (Jezus) macht gegeven om kinderen van God te worden, namelijk die in Zijn Naam geloven; die niet uit bloed, niet uit de wil van vlees en ook niet uit de wil van een man, maar uit God geboren zijn*'. 'Er is een nieuwe geboorte mogelijk!', zegt Johannes. Niet een menselijke geboorte, 'uit het vlees', op de natuurlijke wijze', maar een geboorte uit God. Zoals God een nieuw begin maakte, door Jezus geboren te laten worden uit de maagd Maria..., zo is er ook voor u en mij een nieuwe geboorte, een nieuw begin mogelijk. Een nieuwe stap in ons leven. Een totale verandering. Door in Jezus te geloven..., door ons leven aan God te geven met al onze zonden en wonden..., door ons oude leven op te geven en met God verder te gaan.

En Galaten 4 zegt eigenlijk hetzelfde: *Maar toen de volheid van de tijd gekomen was, zond God Zijn Zoon uit, geboren uit een vrouw, geboren onder de wet, om hen die onder de wet waren, vrij te kopen, opdat wij de aanneming tot kinderen zouden ontvangen. Nu, omdat u kinderen bent, heeft God de Geest van Zijn Zoon uitgezonden in uw harten, Die roept: Abba, Vader! Dus nu bent u geen slaaf meer, maar een zoon; en als u een zoon bent, dan bent u ook erfgenaam van God door Christus*.

Ik merk bij mijzelf... misschien herkent u dat wel... dat ik soms zomaar vergeet wat het betekent om nieuw geboren te mogen zijn. Daarom ben ik zo blij met dat ene zinnetje in de geloofsbelijdenis. Dat ene zinnetje 'geboren uit de maagd Maria', dat herinnert mij weer aan dat nieuwe begin dat God met mij heeft willen maken. Nieuw. Nieuw geboren. Ik ben dus geen slaaf meer, zoals Paulus in de Galatenbrief onderstreept. Ik mag Gods kind zijn. Ik ben geen slaaf meer. Van mijzelf niet. Van anderen niet. Ook geen slaaf van de tijd. Ook geen slaaf van mijn verplichtingen. Ik moet ook niet meer dat slavenbestaan aannemen. Ik mag een kind van God zijn.

Ik ben geen slaaf meer. Geen product van mijn verleden. Geen product van mijn fouten, mijn zonden, mijn schuld. Dat mag ik allemaal achter mij laten. Ik mag op de toekomst gericht zijn. Dat wij straks voor altijd bij de Vader mogen zijn. En tot die tijd mag ik hier op aarde leven als kind van God. Vanwege dat Kind van Maria. Omdat God in Jezus ons vlees en bloed heeft aangenomen. Omdat God een nieuw begin heeft gemaakt. God heeft deze menselijke, aardse wereld niet losgelaten.

Dat is de hoopvolle boodschap voor deze wereld. Dat is de hoopvolle boodschap waar u morgen weer het leven van alledag mee in mag gaan. God heeft een nieuw begin gemaakt. Leef daaruit, als kind van God..